ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/25/849-1836

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	18.07.2025 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	06.06.2025
Teabevaldaja	Põllumajandus- ja Toiduamet aadress: Väike-Paala 3, 11415 Tallinn e-posti aadress: pta@pta.agri.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxx@hotmail.com

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna Põllumajandus- ja Toiduamet on 17.07.2025 vaide esitaja 27.05.2025 teabenõudele vastanud ning vaide esitaja ei saa esitada asutusele nõudeid dokumentide registreerimise ja liikide määramise osas;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. Vaide kohaselt esitas Eraisik 27.05.2025 Põllumajandus- ja Toiduametile (PTA) teabenõude, milles palus väljastada 25.04.2025 selgitustaotluse AvTS § 12 lg 3 ja lg 4 nõutav teave.

2. Vaide esitaja märkis teabenõudes, et kui tema 25.04.2025 selgitustaotluse AvTS § 12 lg 3 ja lg 4 nõutav teave on avalikustatud, siis palus vaide esitaja juhatada teda teabe täpse asukoha juurde.
3. Kuna PTA seaduses sätestatud tähtaja jooksul vaide esitaja 27.05.2025 teabenõudele ei vastanud ega vastamistähtaega ei pikendanud, siis esitas vaide esitaja teabenõudele vastamata jätmise peale vaide.
4. Kuna vaide esitaja hinnangul sisaldas tema 25.04.2025 teabenõue ka selgitustaotlust, siis vaide esitaja hinnangul on teabenõue küll registreeritud, kuid selgitustaotlust ei ole registreeritud.
5. 16.06.2025 palus Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajal oma vaiet täpsustada, kuna teabenõue (kui asutusele saabunud dokument) oli dokumendiregistris registreeritud.
6. 17.06.2025 täpsustas vaide esitaja oma vaiet ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt ei ole PTA vastanud vaide esitaja 27.05.2025 teabenõudele. PTA ei ole teabenõude täitmise tähtaega pikendanud ega keeldunud teabenõude täitmisest.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonile kohustada:

- PTA-d teabenõude korras väljastama 25.04.2025 selgitustaotluse AvTS § 12 lõige 3 ja lõige 4 nõutava teabe.
- Kui 25.04.2025 selgitustaotluse AvTS § 12 lõige 3 ja lõige 4 nõutav teave on avalikustatud, siis palub vaide esitaja juhatada ta täpse asukoha juurde, kus teave on avalikustatud (AvTS § 22). Vaide esitaja märgib, et PTA-l on kohustus teabenõudjat igakülgselt abistada teabe asukoha väljaselgitamisel (AvTS § 15).

Vaide täpsustuses selgitab vaide esitaja, et avaliku teabe seadus näeb ette, et dokumendiregistrisse kantakse saabunud dokumentide kohta vähemalt järgmised andmed: dokumendi liik, vastutav täitja ja seadusest tulenev lahendamise või vastamise tähtaeg. St kui dokument on registreeritud nii teabenõude kui selgitustaotlusena koos, siis peab olema dokumendiregistris märgitud dokumendi mõlemad liigid, mõlema dokumendiliigi vastutavad täitjad ja mõlema dokumendiliigi vastamise tähtajad.

Avaliku teabe seadus näeb ette, et dokumendi mõlema liigi teave peab olema leitav ületekstiotsinguga. St pöördumine peab olema leitav nii selgitustaotluse kui ka teabenõude alt otsides. Kui mõlemat dokumendiliiki ei ole tehnilistel põhjustel võimalik koos registreerida, siis ei keela seadus registreerida ühe pöördumise erinevaid dokumendiliike eraldi.

Vaide esitaja leiab, et kui tema 25.04.2025 selgitustaotlus ja teabenõue on registreeritud ainult teabenõudena, siis ei ole selline registreerimine kooskõlas avaliku teabe seadusega.

Vaide esitaja on seisukohal, et tema pöördumise pealkiri ei oma liikide määramisel mitte mingit tähtsust. St liikide määramisel tuleb ilmselgelt lähtuda pöördumise sisust, mitte pealkirjast.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

17.07.2025 on PTA vaide esitaja 27.05.2025 teabenõudele vastanud ning selgitanud, et ei ole vaide esitaja 25.04.2025 teabenõuet topelt registreerinud.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on sisuliselt kogu avaliku sektori valduses olev teave avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes, millele saab piiranguid kehtestada üksnes seaduses sätestatud korras (AvTS § 3 lg 2).

2. AvTS § 9 lg 1 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 p-de 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama teabele juurdepääsupiirangutest kinnipidamise. Samuti on teabevaldaja kohustatud avalikustama avalikustamisele kuuluva teabe seaduses sätestatud korras (AvTS § 9 lg 2 p 3).

3. AvTS § 17 lg 1 p 1 kohaselt tuleb teabenõue täita teabevaldaja poolt soovitud viisil, väljastades teabe teisaldavale andmekandjale digitaalselt või teabenõudes märgitud e-posti aadressile. Siin ei saa teabevaldaja otsustada, kas küsitud teave on teabevaldajale vajalik või mis eesmärgil ta teavet soovib. Juhud, millal teabevaldaja võib teabenõude täitmisest keelduda on ära toodud AvTS §-s 23 ning keeldumise korral tuleb keeldumist ka põhjendada, siin ei piisa ainult viitamisest piirangu alusele.

Teabenõudele vastamine

4. Tulenevalt AvTS § 18 lg-st 1 tuleb teabenõudele vastata viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. PTA jättes vaide esitaja teabenõudele vastamata, on rikkunud avaliku teabe seaduses sätestatud teabenõuete menetlemise korda.

5. Lisaks on vaide esitaja oma vaide täpsustuses ka leidnud, et kui saabunud dokument sisaldab nii teabenõuet kui selgitustaotlust, siis peab olema liigina märgitud nii teabenõue kui selgitustaotlus ning mõlema vastamise tähtajad ja vastajad.

6. Kõigepealt selgitan et eeltoodu ei ole vaide ese, kuna teabenõudega ei saa esitada nõudeid dokumendiregistri pidamiseks. Eeltoodut saab käsitleda märgukirjana.

7. Samuti ei nõustu Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajaga selles, et kui asutusele saadetud kiri sisaldab nii teabenõuet kui selgitustaotlust, et siis tuleb selline dokument registreerida eraldi nii selgitustaotluse kui teabenõudena või kui registreeritakse ühe dokumendina, siis peab eraldi olema välja toodud mõlemad tähtajad ja vastajad.

8. AvTS § 12 lg 1 kohaselt tuleb dokumendiregistris registreerida nii asutusse saabunud kui asutusest välja saadetud dokumendid, õigusaktid ja lepingud AvTS § 12 lg 3 täpsustab, millised andmed tuleb saabunud ja väljasaadetud dokumentide kohta dokumendiregistrisse kanda ning lg 4 täpsustab, millised andmed tuleb dokumendiregistris vastamist vajavate kirjade puhul lisaks dokumendiregistris kajastada.

9. Dokumendiregistri pidamise eesmärgiks on eelkõige dokumentide üle arvestuse pidamine ja asutuse tegevuse läbipaistvuse tagamine dokumentidele juurdepääsu võimaldamise kaudu. Nagu juba varasemalt oleme vaide esitajale selgitanud, siis reeglina registreeritakse asutusse saabunud dokumendid ühekordselt. AvTS § 12 lg 3 p

5 kohaselt tuleb dokumendiregistris kajastada nii saabunud kui välja saadetavate kirjade puhul ka dokumendi liik, mis on seaduses üldine ja lahtine loetelu ehk siis iga asutus määrab ise, millisesse sarja ja millise liigina ta dokumendi registreerib. Näidisloetelu kohaselt võib ka dokumendi liigiks olla lihtsalt „kiri“. Seega ei saa inspektsioon nõustuda vaide esitaja väitega, et seadus kohustab tingimata kajastama dokumendiregistris täpse dokumendi liigi nimetuse. Kuna seadus ei kohusta kirju, mis sisaldavad nii teabenõuet kui selgitustaotlust topelt registreerima, siis ei saa kirja saatja ega ka Andmekaitse Inspektsioon asutusele ette kirjutada, kuidas asutus oma dokumente registreerib. Siinkohal peame ka vajalikuks märkida, et seadus annab üldised nõuded dokumendiregistri pidamisele ning täpsema korra kehtestab iga asutus ise.

10. Antud juhul on vaide esitaja pöördumine dokumendiregistris registreeritud pealkirjaga „Teabenõue“, nii nagu vaide esitaja ise on oma pöördumise pealkirjastanud ning mis sisaldas ka teabenõuet. Vastav kiri on leitav PTA dokumendiregistrist, kui otsida pealkirja järgi, saabunud dokumentide järgi ning ka liigi „kiri“ alusel. See, kui täpse liigina dokument registreeritakse, on teabevaldaja otsustada ja vaide esitaja ei saa siin asutusele nõudeid esitada. Menetluse kestel on teabevaldaja dokumendi liigi „teabenõue“ muutnud ka üldisemaks, märkides dokumendi liigiks „kiri“, mis on seaduse kohaselt ka lubatud ning hõlmab nii teabenõuet kui selgitustaotlust (liigina võib kasutada ka näiteks „saabunud dokument). Samuti ei saa Andmekaitse Inspektsioon otsustada selle üle, kes on asutuse poolt määratud vastutatavaks teabenõudele või selgitustaotlusele vastamise eest. Seega on dokument registreeritud nõuetekohaselt.

11. Kuna antud juhul oli vaide esitaja 25.04.2025 pöördumine dokumendiregistrist erinevate metaandmete alusel leitav ning vaide esemeks oli teabenõudele vastamata jätmine ning PTA on 17.07.2025 vaide esitaja 27.05.2025 teabenõudele vastanud, siis on vaide ese ära langenud ning vaie jääb rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel